



Talepunkt til FEU- og FIU-samråd 8/12 vedr. vækstundersøgelsen mv. for 2018

4. december 2017
F5

Indledning

Tak for invitationen til dette samråd.

Jeg vil redegøre for hovedindholdet af Kommissionens årlige vækstundersøgelse og varslingsrapporten samt anbefalingerne til euroområdet som helhed. Til sidst vil jeg give en status for vores opfølgning på EU's anbefaling til Danmark fra juli i år.

Jeg vil generelt henvise til det oversendte notat, som redegør for de forskellige elementer i Kommissionens pakke.

Men lad mig først sige et par ord om, hvor vi står i EU i dag.

Da jeg for ca. et år siden sad her for at forelægge vækstundersøgelsen for 2017, var billedet domineret af usikkerhed i kølvandet på resultaterne af Brexit-afstemningen og det amerikanske præsidentvalg. Usikkerheden er der stadig, men siden har vi heldigvis også set mere positive tendenser.

Der er nu en mere solid og bredt forplantet økonomisk fremgang i EU. I Kommissionens seneste prognose fra 9. november opjusteres væksten for 2017 i stort set hele EU.

Samtidig er arbejdsløsheden i EU faldende (skønnes at falde fra 8,6 pct. i 2016 til 7,8 pct. i 2017) og er nu på sit laveste niveau siden 2008 (dengang 7 pct.).

Valgresultaterne i Frankrig, Nederlandene og Tyskland blev heller ikke de sejre for EU-skepsissen og globaliseringsmodstanden, som man kunne have frygtet. Men skepsissen gik frem og bør tages alvorligt. Derfor er det vigtigere end nogensinde før at minde hinanden om de mange konkrete positive resultater for borgerne af EU-samarbejdet.

Det drejer sig blandt andet om vores arbejde med at dæmme op for skattesvig og skatteundgåelse: Der skal internationale løsninger til, og vi har allerede gjort meget i EU.

Det gælder også det indre marked, der år efter år sikrer danske virksomheder og forbrugere direkte adgang til verdens største marked. Det skal vi fastholde og udbygge.

Og det gælder ikke mindst det økonomiske samarbejde, som vi har styrket i de seneste år. Vi er blevet bedre til at fastholde fokus på de mest kritiske reformer og opretholde presset for at reformere, selvom vi er et stykke fra mål. Det er vigtigt for at gøre vores økonomier robuste overfor nye kriser og styrke potentialet for vækst og beskæftigelse.

Vækstundersøgelsen for 2018

Som det fremgår af Kommissionens vækstundersøgelse, er der stadig udfordringer, vi skal håndtere.

Høj offentlig gæld og underskud holder tillid og dermed vækst nede i flere lande. Svag produktivitetsudvikling svækker vækstpotentialt. Investeringerne er fortsat under niveauet fra før krisen, og ledigheden er fortsat for høj flere steder i EU.

I lyset af disse udfordringer vælger Kommissionen igen i år at fastholde vækstundersøgelsens prioriteter om:

- Fremme af investeringer
- Gennemførelse af reformer
- Og ansvarlig finanspolitik

Ift. **investeringer**, lægger Kommission bl.a. op til fokus på at styrke produktiviteten, herunder gennem investeringer i infrastruktur, uddannelse samt forskning og udvikling.

Generelt bør EU-landene arbejde for at fremme private investeringer, herunder ved at styrke erhvervsklimaet og sikre fleksible og velfungerende produkt- og arbejdsmarkeder.

Kommissionen opfordrer også til at fortsætte arbejdet med *kapitalmarkedsunionen* og *bankunionen* for at styrke adgang til alsidig finansiering og sikre en mere robust banksektor.

Indsatsen med at **gennemføre strukturreformer** skal ifølge Kommissionen fokusere på at sikre robuste økonomier, forbedre de sociale forhold og styrke produktiviteten.

Det skal blandt andet opnås med reformer, der både skaber gode betingelser for erhvervslivet samt sikrer lige muligheder og adgang til uddannelse for borgerne.

Der er bl.a. tale om reformer, der sikrer effektiv regulering på produktmarkederne samt effektive uddannelsessystemer og en velfungerende aktiv arbejdsmarkedspolitik.

I forbindelse med den tredje prioritet om **ansvarlig finanspolitik**, peger Kommissionen på, at der er behov for at nedbringe offentlig gæld i en række lande, og at EU-landene skal benytte opsvinget til at opbygge finanspolitiske buffere. Kommissionen understreger, at finanspolitikken i EU-landene skal respektere Stabilitets- og Vækstpagten.

Kommissionen bemærker, at enkelte eurolande med finanspolitisk råderum bør øge de offentlige investeringer for at styrke vækstpotentialet.

Generelt bør eurolandene forbedre kvaliteten og sammensætningen af de offentlige finanser.

I år har Kommissionen desuden skærpet sit **sociale fokus** i vækstundersøgelsen. Der opfordres bl.a. til investeringerne i uddannelse og opkvalificering af arbejdsstyrken.

EU-landene skal også bekæmpe ulighed og fattigdom, herunder ved at sikre lige adgang til offentlig service og effektive sociale beskyttelsessystemer.

Anbefalingerne til euroområdet som helhed

Anbefalingerne til euroområdet som helhed kredser om samme temaer som vækstundersøgelsen. Anbefalingerne lægger bl.a. vægt på, at eurolandene skal sikre robuste økonomier, sikre økonomisk og social konvergens samt inklusiv vækst.

Modsat sidste år anbefales ikke en samlet finanspolitisk lempelse i euroområdet, men en overordnet neutral finanspolitik. Eurolande med høje betalingsbalanceoverskud anbefales at fremme lønvækst og prioritere tiltag, der styrker investeringer og den øvrige indenlandske efterspørgsel.

Kommissionen lægger også vægt på, at eurolandene fortsætter arbejdet med at færdiggøre *bankunionen*.

Og der opfordres til at forsætte arbejdet med at færdiggøre ØMU'en på en åben og transparent måde i forhold til ikke-eurolandene.

Varslingsrapporten for 2018

Nu til varslingsrapporten vedr. makroøkonomiske ubalancer.

Varslingsrapporten bruger et sæt indikatorer til at udpege de lande, hvor Kommissionen vil udarbejde en såkaldt *dybdegående analyse* af potentielle ubalancer i februar 2018.

Rapporten lægger op til dybdegående analyser af de 12 lande, som Kommissionen vurderede til at have ubalancer i 2017.

Det er for nogle lande kombinationer af høje gælds niveauer, udfordringer i banksektoren og en svag udvikling i konkurrenceevnen. Andre lande har høje og vedvarende betalingsbalanceroverskud, hvilket afspejler en stærk konkurrenceevne, men i varierende grad også en svag indenlandsk efterspørgsel.

Høje boligprisstigninger og stigende lønomkostningerne vurderes også at udgøre potentielle risici i enkelte lande.

Om Danmark bemærker Kommissionen bl.a., at overskuddet på betalingsbalancen fortsat er højt, hvilket til dels kan forklares af et højt opsparingsniveau.

Kommissionen fremhæver høj privat gæld i Danmark, men også at det bl.a. skal ses sammen med det særlige danske realkreditsystem og pensionssystemet. Kommissionen nævner desuden, at boligpriserne er steget meget de seneste år.

Regeringens holdning

Regeringen deler de fleste af Kommissionens prioriteter i vækstundersøgelsen og anbefalingerne til eurolandene, og er generelt enig i konklusionerne fra varslingsrapporten.

Det er positivt, at man ikke anbefaler eurolandene en finanspolitisk lempelse, ligesom sidste år. Det er stadig relativt få lande, der har et råderum, primært Tyskland, men her vil lempelser risikere at føre til overophedning. Opsvinget er så solidt og bredt baseret, at der generelt skal være fokus på at opbygge buffere og ikke at lempe finanspolitikken.

Generelt er det centralt for regeringen, at fejlene fra før krisen ikke gentages. Derfor er det glædeligt, at Kommissionen synes at have skærpet sit fokus på at sikre robuste økonomier gennem reformer og sund finanspolitik.

Regeringen er også enig i, at man skal arbejde for at styrke investeringerne. Det er de private investeringer, der skal fremmes, bl.a. gennem gode rammevilkår for erhvervslivet.

Regeringen noterer sig det sociale fokus i Kommissionens pakke og finder det positivt, at Kommissionen anerkender, at sociale resultater bedst nås via reformer.

Regeringen er tilfreds med, at Kommissionen ikke vil udarbejde en dybdegående analyse af Danmark i 2018. Vi vil dog stadig være i arbejdstøjet for styrke konkurrenceevne, produktivitet og finansiel stabilitet i Danmark.

Videre proces

På ECOFIN i tirsdags præsenterede Kommissionen pakken. Der var generel opbakning til prioriteterne i vækstundersøgelsen og behovet for videre analyser af ubalancer i 12 lande.

På ECOFIN 23. januar skal vi vedtage konklusioner om pakken med input til de overordnende pejlemærker for den økonomiske politik til brug for topmødet (DER) i marts 2018.

Det er tanken, at landene herefter skal tage højde for ECOFIN's og DER's konklusioner i deres stabilitets- eller konvergensprogrammer samt nationale reformprogrammer.

Jeg håber, at vi til januar kan enes om et klart budskab om, at den aktuelle fremgang skal bruges til at sikre sund strukturpolitik og ansvarlig finanspolitik langt bedre, end vi har gjort i EU i de seneste opsving.

Det er nu, vi skal opbygge den nødvendige robusthed mod næste nedgang og undgå at der udvikler sig en ny krise.

Opfølgning på de landespecifikke anbefalinger til DK

Jeg vil slutte med et par ord om den hidtidige opfølgning på de landespecifikke anbefalinger, som Danmark fik i sommer. Vi fik kun én anbefaling, som handler om at skabe konkurrence i den indenlandsk orienterede servicesektor.

Det er en prioritet for regeringen at styrke produktiviteten i servicesektoren.

Derfor var det vigtigt, at Folketinget vedtog den moderniserede planlov i juni. Den lemper reglerne for butikkers placering og størrelse. Det forventes at føre til øget konkurrence og dermed bedre service, lavere priser og større vareudvalg.

Det er også vigtigt, at et bredt flertal i Folketinget i februar vedtog en modernisering af taxaloven. Formålet var at fjerne nogle af de mange begrænsninger inden for erhvervsmæssig persontransport i biler.

Ved at fjerne begrænsningerne får erhvervet bedre mulighed for at konkurrere på fx pris eller service over for kunderne. Samtidig fastholdes nogle af de nuværende krav, og der indføres nye og mere moderniserede krav om opsamling af data.

Der gives også bedre muligheder for at taxivirksomhederne kan effektivisere og udvide deres forretning. Taxivirksomhederne får med andre ord mulighed for at vokse – fordi antalsbegrænsningen og den geografiske begrænsning fjernes.

Årets anbefaling ligger i forlængelse af sidste års anbefaling, hvor Danmark også blev opfordret til at øge konkurrencen i servicesektoren, især inden for bygge- og anlægssektoren og til at øge samarbejdet mellem erhverv og universiteter.

Sammenholdt med regeringens initiativer i forbindelse med 2016-anbefalingen inden for især bygge- og anlægssektoren, er der altså gennemført flere initiativer, der skal styrke konkurrencen i den indenlandsk orienterede servicesektor.

Jeg vil understrege, at det er vigtigt for regeringen, generelt at sikre gode konkurrencevilkår i Danmark, hvorfor vi fortsat følger udviklingen og analyserer, hvilke områder der har brug for yderligere konkurrenceskabende tiltag.

I foråret vil jeg for udvalgene sammen med Økonomi- og Indenrigsministeren gøre rede for regeringens overvejelser om næste års nationale reformprogram.